

en senere Beretning til dette om, hvorledes Arbejderne i Aarets Løb ere blevne udførte. Jeg maa isvrigt rigtignok ogsaa bemærke, at en saadan Indsendelse af Arbejdsplanerne og Beretning om Arbejdsplanernes Udførelse er en heel Deel forskjellig fra, hvad jeg her har tilladt mig at antyde som det Dusselige, og jeg kan for mit Vedkommende slet ikke tillægge en saadan Indsendelse af Arbejdsplanerne osv. nogen videre Betydning, thi deri ligger der ikke for Aamtsraadet nogen Opfordring til i nogen høi Grad at controlere Sogneforstanderstabernes Virksomhed med Hensyn til Biveiene — det vilde i mine Dine snarere have den modsatte Virkning —, hvormod der ved den af mig antydede Ordning vilde fremkaldes en Samarbejde mellem Aamtsraadet og Sogneforstanderstaberne og en Medvirkning af Veiasistenterne, som vistnok ikke vilde undlade at have en meget gunstig Virkning.

I Lovforslagets §§ 7, 8 og 11 findes der Bestemmelser om, hvorledes Vedligeholdelsespligten er fordeelt for hver enkelt Commune, og hvorledes Arbejderne skulle udføres. — Den hele Bestyrelse af Veiarbejderne er lagt i Hænderne paa Communalbestyrelsen, som bestemmer Arbejderne, samt naar og hvorledes de skulle udføres, og som besørger Tilsigelserne og fører Tilsynet. Sognefogderne ere aldeles ubelukkede herved. Det har nu imidlertid i mine Dine en meget stor Betænkelighed ved sig, at man saaledes ubelukker Sognefogderne fra Deeltagighed i Veiarbejderne i Communen. Jeg vil ikke, at man skal stille Sognefogden enten over eller under Communalbestyrelsen, men jeg finder, at han bør sættes ved Siden af den. Naar Communalbestyrelsen har bestemt, hvilke Arbejder der skal foretages paa Communens Biveie, saa bør det være Sognefogden, der har at besørge Arbejdet udført, har at føre Tilsynet og senere at indmelde, hvilke Mangler der findes ved de besluttede Veiarbejder. Jeg kan i det Hele ikke forstaae den Tendents, som i det andet Thing har viist sig til at ville fjerne Sognefogden fra Communen, og som jeg troer for en stor Deel har fundet Tilslutning hos den høitagtede Indrigsminister. Jeg forstaaer ikke, hvorfor man vil fjerne Sognefogderne, forinden man har

sat noget Andet i hans Sted i Communen. Efter mit Kjendskab til Forholdene paa Landet, navnlig efter den Forandring, som er foregaaet med Hensyn til Sogneforstandernes Væning, ere Sognefogderne gaaede ganske bethdeligt fremad. Jeg har idetmindste paa de fleste Steder, hvor jeg er kommen omkring i det Amt, hvori jeg boer, og ogsaa udenfor samme, i Reglen truffet dygtige og midkjære Sognefogder, hvis Nærværelse i Communerne væsentligt har bidraget til Opretholdelse af god Orden. Det er nu kommet dertil, at Sognefogdebestillingen ikke mere bliver betragtet som et Umbud, for hvilket man søger at blive fri efter 3 Aars Forløb, men bliver betragtet som en Hæderspost i Communen. Jeg troer derfor, at man i det Hele skal være varsom med at fjerne Sognefogden fra Communen og at berøve det Offentlige hans Hjælp ved Veivæsenet. — Jeg kommer dernæst til Bestemmelsen om, at man skal kunne lade Arbejdet udføre ved Entreprise istedetfor som hidtil ved Naturalarbejde, og at det er overladt til Communalbestyrelserne at afgjøre Spørgsmaalet herom. Det er, troer jeg, en meget hensigtsmæssig Bestemmelse, som herom er kommen ind i Lovforslaget. At gjøre Spørgsmaalet afhængigt af en Afstemning i Communen, saaledes at idetmindste Halvdelen eller $\frac{2}{3}$ af dens Beboere skulle erklære sig for Arbejdets Udførelse ved Entreprise, for at denne skulle komme til Anvendelse, vilde de fleste Steder være det samme som at forhindre en Forandring, der absolut er til Fordeel for Beboerne, naar de virkelig ville betragte Sagen i dens rette Lys. — Der er imidlertid i den Paragraph, der handler herom, kommet en Bestemmelse til, som jeg tilstaaer, at jeg ikke rigtigt forstaaer. Det er den Bestemmelse, at, naar man vælger Arbejdets Udførelse ved Entreprise, det vil altsaa siges, ved Licitation eller efter Accord, da maa der ikke affordres Huusmænd og Indsiddere i Communen Mere end 2 af de 3 i Forordningen af 27de Mai 1848 § 1 ommeldte Arbejdsdage. Det forekommer mig at være ganske naturligt, at man bibeholder Pligtbage af jordløse Huusmænd og Indsiddere, naar der i det Hele præsteres Naturalarbejde i Communen, men det forekommer mig rigtignok tillige,